

MET EEN NAALD EN EEN DRAAD EN EEN VINGERHOED

DOOR NANNIE VAN WEHL.

„Dan weet jij, hoe je naaien moet”, zongen we, toen we kleine kinderen waren, honderd-uit, op een eentonigen dreun en we speelden er hansjesjokken bij.

De deun heeft zich zóó in me gedrongen — laat ik 't eens heel nieuwerwetsch zeggen: is zóó door mijn onderbewustzijn opgenomen, dat ik plechtig kan verklaren, dat ik heusch weet, hoe ik naaien moet en me altijd en overal op naaien toeleg — met een naald en een draad en een *vingerhoed*.

Ja, ja, met een *vingerhoed*

O, schrik, der schrikken! gij jongemeisjes naait meestal zónder *vingerhoed*.

„Hoe doe je dan, als je op een hard plekje komt?” vroeg ik mijn dochter.

„Zóó,” zei ze, keerde haar naaiwerk onderstboven en duwde het oog van de naald op tafel. Langzaam steeg de punt omhoog.

Schande! schande!

„En hoe doe je, als je gewoon naait?” vroeg ik.

„Zóó!” zei ze en hanteerde de naald met duim en wijsvinger, in bijna horizontale richting.

Schande! schande! Wat een krachtsverspilling! Met je middenvinger, gewapend met een stevigen *vingerhoed*, kan je immers veel meer kracht zetten! Veel zuiverder sturen!

Jullie kunnen het niet heelemaal helpen. Jullie hebben veel te veel roef-roef handwerkjes geleerd in de jaren, dat *wij* keurig en heuschelijk naaien leerden. Maar dat hoort hier niet thuis. Daar zal ik nog weleens een boom over opzetten ergens anders, want ik moet je zeggen: het zit me tot *hier*! — je kent het gebaar van de hand horizontaal voor den mond. Maar als je dan tenminste maar naar je moeder wou luisteren! Als, je tenminste maar inzag, hoeveel geld die uitspaart met overal achter heen te zitten met haar naald en haar draad en haar *vingerhoed*.

Ik heb beneden en boven volledig naaigerei.

In mijn reisnecessaire volledig naaigerei. Ik heb mijn kinderen erop getraind, elk stuk goed met een kapotten steek, elk paar kousen met een gaatje, al is het nóg zoo klein, elk kleedingstuk, waar een knoop aan ontbreekt, dadelijk te geven. Dat bespaart ontzaggelijk veel werk. „Naai je vanavond nog?” zeggen ze en dan komen ze met hun kapotte bullen. En zoo naai ik

's avonds, soms zelfs, als ik al in bed zit en zoo naai ik 's morgens, soms als ik nog in bed ben, en ik naai vooral tusschen den middag. Dan is 't toch te druk in huis om wat anders te doen, en al naaiend kan ik zoo heerlijk Jean Valjean overheeren, of ritsen Engelsche woordjes of we kunnen zoo fijn babbelen over den nieuwen leeraar of over dat geweldige stuk, dat onze Erasmiaantjes¹⁾ hebben aangedurfd voor onze bewonderende en ook weleens onthutste oogen en ooren: Têtes de rechange.

O, denk vooral niet aan het doodsombere Song of the Shirt — als je dat soms nog kent. „With fingers weary and worn, stitch-stitch-stitch, work-work-work, till the eyes are heavy and dim.”²⁾

Het gaat hier telkens om korte poosjes, behalve dan zoo 's middags een drie kwartier. Ik kan je de methode aanraden voor nu en voor later.

Ik las zoo'n alleraardigst stukje voor jonge meisjes in „Die Huisgenoot” een Zuid-Afrikaansch blad. Het heette: „Nie 'n Draad om te dra nie”. Wij zeggen: niets om aan te trekken. Het behandelde den noodtoestand van een jong meisje, dat ineens een invitatie kreeg om uit te gaan, en aan al haar kleeren mankeerde *iets*. Had zij mijn systeem gevolgd, het was haar niet overkomen. Een oudere vriendin helpt haar uit den nood, doch kan niet nalaten haar eenige verwijten en raadgevingen toe te voegen. En dan klaagt ze „Ag, moet tog nie nog preek nie. Ek voel al juis so omgekrap, want as daar 'n ding is, wat mij die Josie in maak is *dit*, wanneer ek nie 'n ding het om aan te trek nie.”

Maar de vriendin kan toch het vermanen niet laten.

„Nee, Nellie, jij maak mij baie ongeduldig en dis die laaste keer, dat ek jou somarso uithelp.”

Dan is Nellie dankbaar en zegt: „Ai Anna, jij sal darem seker hoog in die hemel sit.”

En o! dan zijn haar *kleeren* in orde, en dan heef ze geen enkel paar kousen om aan te doen. Anna dwingt haar om te gaan zitten: „as jij nie stopgoed het nie, daar in mijn mandjie is.”

¹⁾ De leerlingen van ons Stedelijk, *Erasmiaansch* Gymnasium.

²⁾ Het beroemde „Lied van 't Hemd”, van Thomas Hood 1798—1845. Het beschreef den verschrikkelijken toestand der naaisters en haar hongerlooien en gaf den stoot tot verbetering van haar loonen en haar lot.

„Met vingers moe en versleten
steek — steek — steek
werk — werk — werk

Tot de oogen zwaar zijn en verduisteren!”

Natuurlijk heeft ze geen „stopgoed”. O, kinderen, maak toch, dat je altijd „stopgoed” heb. Het is immers tegenwoordig gewoonweg een plezier, „stopgoed” te kopen. De fabrikanten worden al vernuftiger en vindingrijker — ken je die breede banden als tresweefsel, waar je de draadjes uit kan halen van een bijna ongelimiteerd aantal kleuren en ken je die snoezige doosjes met kleine kluwentjes erin, zeer vele nùeancen van een tint: grijs of bruin b.v. Ken je de pakjes gesorteerde stopnaalden?

Anna moet Nellie nog even iets toevoegen, waar ze groot gelijk in heeft.

„Niks is virjousef en diegene, wat vir jou wag, lastiger as om uit te vind, dat jij nog eers 'n gaatjie in jou kous moet stop. Van 'n nooi wat dit moet doen, kan ons geen goeie huisvrou voorspel nie.”

Op 't oogenblik heb ik onder mijn berusting een zwaren gouden antieken vingerhoed. Die is door een bet-overgrootmoeder gebruikt, ver in Friesland. Die is toen door tientallen jaren gereisd, steeds zuidelijker, tot ik er nu de zorg voor heb. Want ik heb de gelegenheid om 'm mee te geven naar Amerika. De vingerhoed is bestemd voor een geheel veramerikaanschte achter-achterkleindochter, die in de liefelijkste streken van Californië woont.

Vaak bekijk ik den vingerhoed met niet veel hoop in mijn hart. Die Californische is zoo Amerikaansch. En Life, het vinnige Amerikaansche weekblad, spotte nog pas: „Het schijnt moeilijk, een naald in een hooiberg te vinden. Het is nóg moeilijker, die te vinden in de vingers van onze hedendaagsche vrouwen en meisjes.”

Moge de geest van haar betovergrootmoeder over haar vaardig worden, als ze het kleinnood eenmaal in haar bezit heeft. Ze zal er haar man en haar kinderen een groot plezier mee doen, het erfstuk goed te gebruiken.

Met je naald en je draad en je vingerhoed, altijd voor je klaar, bespaar je: tijd, geld en ergernis. „Want as daar één ding is, wat mij die Josie in maak, is *dit*, wanneer ek nie 'n ding het om aan te trek nie.”